

Het belang van de **Dode Zeerollen**

Nieuws **ETA**:

- **Nieuw:**
Toerustingscursus zangleiders
- 1 maart studiedag Apologetiek
- Nieuwe studiemodulen

Nieuws **EPS**:

- Studieweekend
'De weg van herstel'
- 21 maart Alumnidag

Nieuws **ETS**:

- 30 november studiedag
Huwelijk en seksualiteit
- Nieuwe cursuslocaties in
Emmeloord, Leiden en
Musselkanaal

Meditatief

Woorden die werken

Vrijwel dagelijks is er op het kantoor van het Evangelisch College (EC) een boeiend fenomeen waar te nemen. Op gewone werkdagen, zo tussen half elf en elf, begint het met de krakende boodschap uit ieders telefoontoestel: 'Er is koffie!'. Werk wordt vlug neergelegd, computers achtergelaten en met lege mok en kloppend hart spoedt men zich naar de gezamenlijke ruimte die zich langzaam vult met de klanken van geanimeerde gesprekken. Hoe paradoxaal het ook moge zijn: de pauze lijkt een goed middel om de medewerkers van het EC in beweging te krijgen.

Hoewel alledaags, toch verdient bovenstaand fenomeen onze aandacht nog wat langer. Is het immers niet opmerkelijk? Een beschrijving van slechts *drie woorden* ('Er is koffie!') zet allerlei zaken in beweging. Er wordt gewoon een waarheid benoemd en dat geeft plotsklaps aanleiding tot allerhande activiteit. Wat is hier aan de hand? Kennelijk doen de drie krakende woorden meer dan we aanvankelijk zouden denken. *Prima facie* lijken ze dan misschien een beschrijving te zijn, in feite vormen ze veel meer dan dat: ze doen een oproep, aankondiging, uitnodiging en belofte. Inderdaad, deze woorden *vertellen* niet zozeer een waarheid, veeleer *doen* ze iets.

De zogeheten 'taalhandelingstheorie' (Engels: *speech-act theory*) beschrijft de taal in termen van hoe het aangewend wordt. De betekenis van woorden ligt volgens dit hermeneutische model vaak niet puur in hun *inhoud of waarheidsgehalte*, maar juist ook in wat ze *bewerkstelligen*. Geregeld helpt deze zienswijze om de betekenis van onze woorden op een meer zinnige manier te begrijpen dan wanneer we ze alleen maar zien als het meedelen van waarheid. De voorbeelden zijn legio: een goede mop wil mensen niet waarheid vertellen, maar laten lachen; iemand die 'Brand!' roept wil geen informatie delen, maar mensen het op een lopen laten zetten; enzovoort.

In het gebruik van de taal van het geloof en in het bijzonder in de beoefening van de theologie doen we er goed aan ons niet blind te staren op één manier waarop onze taal functioneert.

Wanneer we gezamenlijk spreken over wat waar is, we ons geloof belijden of Gods woord uitlegen zou dat niet slechts het delen van informatie moeten zijn, maar het concreet praktiseren van ons geloof.

Goede theologie zet in beweging, het *bewerkt* iets. Geloofstaal kan en mag niet vrijblijvend zijn of zonder effect. Als onze woorden geen verandering brengen, betekenen ze weinig tot niets.

God gaat in zijn spreken ons hierin voor. In de schepping is Gods stem creatief. Hij sprak *drie woorden* – in werkelijkheid zelfs maar twee – 'Er zij licht!' en het was er (Gen.1:3). In Psalm 29 spreekt David vol ontzag over de machtige dingen die de stem van de HEER op aarde bewerkt. 'Mijn woord', zo zegt God door de profeet Jesaja, 'zal niet ledig wederkeren, maar het zal *doen* wat Mij behaagt en dat *volbrengen*, waar toe Ik het zend.' (Jes.55:11). De drie *cruciale* woorden van Golgotha – in werkelijkheid zelfs maar één woord – 'Het is volbracht!' (Joh.19:30) *wijzigden* de koers van ontelbaar veel levens.

Taal is overal en wordt – zeker binnen geloof, kerk en theologie – op vele wijzen aangewend. Laten we voorkomen dat het gebruikt wordt om stilstand te propageren, elkaar om de oren te slaan of anderszins kwaad te bewerken. In plaats daarvan doen we er goed aan Gods voorbeeld te volgen en woorden te spreken die opbouwen en genade geven aan wie haar horen (Ef.4:29). Theologie, en alle taal wat dat betreft, die nalaat te veranderen ten goede, had beter kunnen zwijgen.

Evert Leeflang

Medewerker en docent ETA

"Er is **koffie!**"

Voorwoord

Het nieuwe collegejaar 2013-2014 is weer van start gegaan. Met grote dankbaarheid mochten we na de zomervakantie de mooie taak weer oppakken om middels diverse opleidingen en cursussen Bijbel(getrouw)onderwijs aan te bieden aan ruim 1500 studenten en cursisten. Het waren enerverende weken. Nieuwe medewerkers en (gast)docenten zijn aangesteld, de nieuwe opleiding Missionair Werk is van start gegaan, op 55 cursuslocaties is de ETS-cursus aangevangen, ruim 1500 studiemodulen werden uitgereikt, twee nieuwe ETA-studiemodulen zijn uitgekomen, en we presenteren in dit Magazine een nieuwe Toerustingscursus voor zangleiders. De zegeningen ervaren we derhalve als talrijk. Anderzijds zijn er ook zorgen. Het studentenaantal bij de ETA is dit jaar (onverwachts) flink gedaald en het gevolg is een begrotingstekort. De Belastingdienst heeft (onverwachts) per direct onze ANBI-status ingetrokken. Ook zitten we nog middenin een langdurige en moeizame zoektocht naar nieuwe huisvesting. Gevoelens van dankbaarheid en zorgen over de toekomst wisselen elkaar zodoende af. Wat overheerst? Een citaat van C.S. Lewis (wiens vijftigste sterfdag op 22 november wordt herdacht), voorgedragen ten tijde van (de zorgen van) de Tweede Wereldoorlog, wijst ons in de goede richting:

Never, in peace or war, commit your virtue or your happiness to the future. Happy work is best done by the man who takes his long-term plans somewhat lightly and works from moment to moment 'as to the Lord.' It is only our daily bread that we are encouraged to ask for. The present is the only time in which any duty can be done or any grace received.
– C.S. Lewis, *Weight of Glory*.

Met dankbaarheid en vreugde gaat het Evangelisch College door met haar werk, in het vertrouwen dat onze Hemelse Vader ons zal voorzien in onze dagelijkse behoeftigheden om dit werk te kunnen doen.

Namens de directie,

Jesse van Nes, MA

adjunct-directeur | opleidingen

Digitale Nieuwsbrief

Altijd op de hoogte van het laatste nieuws en opleidingsaanbod? Meldt u aan voor de Digitale Nieuwsbrief op
► www.evangelisch-college.nl

Inhoud

Nieuws over het Evangelisch College	04
Artikel: Joodse teksten uit de woestijn van Juda	07
<i>Nieuws van de scholen:</i>	
• Evangelische Theologische Academie	10
• Evangelisch Pastoraal Studiecentrum	12
• Evangelische Toerusting School	14

Colofon

Het Evangelisch College *Magazine* is een uitgave van stichting Evangelisch College. Het *Magazine* verschijnt tweemaal per jaar en heeft met name tot doel te informeren over de ontwikkelingen van de scholen binnen het Evangelisch College.

Evangelisch College

Contactadres: Zonnebloemstraat 4,
3333 SW Zwijndrecht
Telefoon: 078-6190037
E-mailadres: info@evangelisch-college.nl
► www.evangelisch-college.nl

Het Evangelisch College is verantwoordelijk voor de volgende scholen:

- ETA** **Evangelische Theologische Academie**
► www.eta.nl
Bankrekening: 60 57 98
- EPS** **Evangelisch Pastoraal Studiecentrum**
► www.pastoraat.nu
Bankrekening: 60 57 98
- ETS** **Evangelische Toerusting School**
► www.ets-cursus.nl
Bankrekening: 58 43 95

Bestuur

drs. M.J. de Haan (*voorzitter*)
ds. A.W. Mol (*vice-voorzitter*)
drs. S.T.N. van der Pols (*secretaris*)
C.J.M. van der Eerden (*penningmeester*)
P. van Hooionk (*lid*)

Personele zaken

Phillian Leeflang, MA

Met ingang van 1 juli 2013 is **Phillian Leeflang, MA** voor 0,6 fte aangesteld als nieuwe ETS-coördinator en ETS-docent. Na een inwerkperiode heeft zij per 1 november deze taak overgenomen van **Charlotte van den Berge**, die om gezondheidsredenen haar werkuren moet minderen. Charlotte blijft wel als facilitair medewerker betrokken bij de organisatie. Phillian is in 2012 afgestudeerd aan de Evangelische Theologische Faculteit te Leuven en getrouwd met ETA-docent en medewerker Evert Leeflang. Zij is ook actief als vrijwilliger bij De Hoop ggz in Dordrecht.

Met ingang van 1 september 2013 zijn als nieuwe medewerkers aangesteld:

Jonathan Pater, MA

- **Jonathan Pater, MA:** *ETA-vakdocent Oude Testament (0,5 fte)* In deze functie zal Jonathan zich voornamelijk bezighouden met het herschrijven van lesmodules

Oude Testament en het verzorgen van lessen op de locatie Meppel. Jonathan studeerde theologie aan de universiteiten van Utrecht en Tilburg met een specialisatie op het gebied van Bijbelwetenschappen en vroeg Jodendom. Hij is getrouwd met Rosemarijn en samen hebben zij een zoon. Jonathan is ook werkzaam voor het Centrum voor Bijbelonderzoek als auteur voor de Studiebijbel Oude Testament.

Annelies Eijkelenboom, BA

- **Annelies Eijkelenboom, BA:** *EC-medewerker PR, communicatie en personeelszaken (0,5 fte)* Annelies neemt enkele taken over van Cees en Jesse van Nes zodat zij zich meer kunnen toewijden op andere onderdelen van hun takenpakket. Annelies studeerde communicatie aan de Christelijke Hogeschool Ede, is getrouwd en vrijwilliger bij een christelijke boek- en muziekwinkel.

- **Syta Bosma: EPS-medewerker (0,2 fte)** Syta is aangesteld als coördinator voor de Toerustings-cursus Pastoraat en als praktijk- en stagecoördinator voor de opleiding Pastorale Hulpverlening, waar zij ook enkele lessen verzorgt. Syta is getrouwd en woont in Zwolle. In het verleden heeft zij de opleiding Pastorale Hulpverlening gedaan en was zij werkzaam als ouderwerker en secretaresse. Momenteel werkt ze nog twee dagen bij het Leger des Heils als secretaresse.

Syta Bosma

Vanwege een verhuizing, twee kinderen en een naderend predikantschap van haar man, heeft **Elze-Marie van Lingen, MA** per 1 september 2013 afscheid genomen van het Evangelisch College. Elze-Marie was sinds januari 2010 in dienst; eerst in de functie van ETS-coördinator en later als ETA-medewerker. Het Evangelisch College is Elze-Marie dankbaar voor haar getoonde inzet.

Vanaf januari 2014 zal **Henk ten Voorde, MA** zijn taak als ETA-coördinator praktijk-leergedeelte overdragen aan **Evert Leeflang, MA**. Henk blijft wel als docent betrokken bij de ETA.

Algemeen-directeur **drs. Cees van Nes** heeft van het bestuur toestemming gekregen om het collegejaar 2013-2014 te wijden aan het schrijven van studiemodules voor de vakken van het Nieuwe Testament. Zijn taken op kantoor worden waargenomen door de beide adjunct-directeuren.

Op 4 oktober 2013 is het boek 'Kus van Afrika', geschreven door ETA-medewerkster **Laura Dijkhuizen**, uitgekomen. In dit boek vertelt zij over een (on)mogelijke liefde tussen haar en dit boeiende continent en de gevolgen daarvan. Het boek is onder meer te bestellen via de webshop van stichting Sarinha:

► <http://sarinha.org>

Terugblik opening collegejaar

In het kader van de komst van de Dode Zeerollen naar Nederland werd op zaterdag 31 augustus 2013 in Assen een congres gehouden over de Dode Zeerollen en de betrouwbaarheid van de Bijbel. Sprekers waren dr. Pieter Lalleman, prof. dr. Mart-Jan Paul en drs. Ben Hobrink. Het Evangelisch College (EC) had zich hierbij aangesloten en opende op deze dag het nieuwe studiejaar met bestuur, docenten en medewerkers. Na afloop van het congres werden de aanwezigen van het EC bijgepraat over de ontwikkelingen van de organisatie en werd er in kleine groepjes gebeden om Gods zegen voor het nieuwe jaar.

Op de websites van de ETA/EPS/ETS is een verslag te vinden van het congres, inclusief video's van twee van de lezingen.

► <http://www.eta.nl/Terugblik-opening-studiejaar.html>

Financieel

De jaarrekening van het Evangelisch College over het boekjaar 2012/2013 is inmiddels opgemaakt en wordt binnenkort beoordeeld door Drechtsteden Accountants & Adviseurs. Mede dankzij een ontvangen legaat en relatief hoge studentenaantallen laat de jaarrekening over het afgelopen cursusjaar een mooi positief resultaat zien. Zonder de inzet van (freelance)docenten en medewerkers die genoeg nemen met een relatief geringe vergoeding zou dit echter niet mogelijk zijn geweest.

De begroting voor het boekjaar 2013/2014 laat een ander beeld zien en is sterk negatief. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door tegenvallende studentenaantallen bij de ETA, anderzijds doordat nieuw personeel is aangetrokken om te investeren in de verbreding en verdere kwaliteitsverbetering van ons opleidingsaanbod. Ook wordt in de begroting rekening gehouden met de realisatie van de lang gekoesterde wens om over meer of andere kantooruimte te beschikken.

Hoewel sprake is van voldoende 'buffervermogen' om negatieve resultaten op te vangen, blijven alle vormen van ondersteuning (gevend en/of biddend) welkom om onze missie blijvend gestalte te kunnen geven.

Israëlreis – februari 2014

Van 14 februari tot en met 23 februari 2014 organiseert het Evangelisch College een Israëlreis onder leiding van EC-bestuurslid Paul van Hooidonk. Ga mee op reis naar de bekende én minder bekende plaatsen in Israël. Zie de achterpagina van dit Magazine voor meer informatie. Van harte aanbevolen!

ANBI-status ingetrokken; bezwaarprocedure loopt

De Belastingdienst heeft besloten de ANBI-status van het Evangelisch College in te trekken. Naar de mening van de fiscus zijn de activiteiten van het Evangelisch College niet primair en rechtstreeks gericht op het algemeen belang, maar vooral gericht op het persoonlijk belang van de studenten. Ons inziens voldoet het EC echter wel degelijk aan de criteria van een algemeen nut beogende instelling (ANBI). Inmiddels hebben we dan ook een bezwaarschrift ingediend.

Lopende de bezwaarprocedure hebben wij onze donateurs reeds van deze ontwikkelingen op de hoogte gebracht, omdat een en ander direct gevolgen heeft voor de fiscale behandeling van giften en legaten die ons vanaf 12 augustus 2013 (= de formele intrekkingdatum) zijn of worden geschonken. Giften aan het Evangelisch College (ETA/EPS/ETS) zijn voor donateurs vooralsnog niet meer aftrekbaar in de inkomstenbelasting.

Om ervan verzekerd te zijn dat het EC ook in de toekomst geen erf- of schenkbelasting verschuldigd is over ontvangen legaten en schenkingen, heeft het bestuur besloten dat het EC bij het vervallen van de ANBI-status de status van SBBI (sociaal belang behartigende instelling) aanneemt.

Meer informatie vindt u op de nieuwspagina van de website
► www.evangelisch-college.nl

We hopen dat onze (potentiële) donateurs het EC, ook bij het wegvallen van fiscale faciliteiten, financieel willen blijven ondersteunen, om onze missie 'Bijbel(getrouw) onderwijs' mede mogelijk te blijven maken.

Agenda

30 november	Veenendaal	ETS	Studiedag: Huwelijk en seksualiteit
14 december	Meppel	EPS	Aanvang Toerustingscursus Pastoraat
17 januari	Zwijndrecht	ETA/EPS	Diplomering
25 januari	Meppel	ETA/EPS	Diplomering
31 jan- 1 feb	Goudriaan	EPS	Studieweekend: De weg van herstel
14-23 februari	Israël	EC	Israëltreis
1 maart	Amersfoort	ETA	Studiedag: Apologetiek
8 maart	Meppel	EPS	Open dag
14 maart	Zwijndrecht	EPS	Open dag
15 maart	Amersfoort	ETA	Open dag Missionair Werk
20 maart	Rotterdam	ETA	Open dag
21 maart	Zwijndrecht	EPS	Alumnidag
29 maart	Veenendaal	ETS	Studiedag: Inleiding Christelijke ethiek
29 maart	Amersfoort	ETA	Open dag
5 april	Meppel	ETA	Open dag
25 april	Zwijndrecht	ETA	Open dag

Studentenaantallen

School	Opleiding	2013**	2012/2013	2012***
ETA	Theologie* (Amersfoort, Meppel, Rotterdam, Zwijndrecht)	105	134	121
	Theologie* (gestructureerd afstandsonderwijs)	54	74	56
	Missionair Werk (Amersfoort)	16	-	-
EPS	Pastorale Hulpverlening (Meppel, Zwijndrecht)	56	60	54
	Toerustingscursus Pastoraat (Amersfoort, Meppel)	103	-	-
ETS	Bijbelcursus	1124	1089	1100

* Onder de noemer 'Theologie' behoren studenten en/of toehoorders van de volgende opleidingsprogramma's: 5-jarige opleiding Bachelor Theologie; 2- of 4-jarige opleiding Bijbelse Theologie; Bijbeltalen en afzonderlijke vakken; 1-jarige kadercursus

** Peildatum: 10 oktober 2013

*** Peildatum: 9 november 2012

Bestuurlijke zaken

Op 14 oktober 2013 heeft het Evangelisch College afscheid genomen van vertrekkend bestuurslid

Frans Fernhout. In 2009 werd Frans aangesteld als penningmeester van de voormalige stichting Evangelische Bijbelscholen (EBS). In die functie was hij o.a. nauw betrokken bij de samenwerking en de totstandkoming van de fusie met stichting Evangelische Theologische Academie (ETA), waar sinds september 2011 het Evangelisch College uit voort is gekomen. In een eerder stadium waren Frans en zijn vrouw Annemarie reeds actief bij het ETA-afstandsonderwijs en bij het werk van de ETS. Het Evangelisch College is hen beiden zeer dankbaar voor hun trouwe inzet gedurende al deze jaren.

Joodse teksten

uit de woestijn van Juda

Door: Jonathan Pater, MA

De Dode Zeerollen staan momenteel volop in de belangstelling in Nederland. De belangrijkste reden daarvoor is de tentoonstelling van een aantal handschriften in het Drents Museum. De aandacht voor de Dode Zeerollen is zeker niet onterecht. Onder de rollen bevinden zich een groot aantal van de oudste handschriften van de geschriften van het Oude Testament. Daarnaast bieden de rollen een unieke blik in de Joodse wereld waarin het christendom ontstond.

Grotten, rollen en ruïnes

Velen beschouwen de Dode Zeerollen als de belangrijkste archeologische ontdekking van de vorige eeuw. Het verhaal van de ontdekking is inmiddels overbekend. Ergens in de winter van 1946-1947 vinden een aantal bedoeïenen tijdens het hoeden van hun kudde bij toeval enkele kruiken met daarin perkamenten boekrollen in een grot in de Judese woestijn op ruim een kilometer ten noordwesten van de Dode Zee. Ondanks de bekendheid van het verhaal zijn er in de literatuur verschillende versies te vinden die op details verschillen. Duidelijk is dat via de bedoeïenen uiteindelijk zeven rollen uit deze eerste grot in omloop kwamen, waaronder een bijna volledige rol van het boek Jesaja die nu bekend staat als de grote Jesajarol. De vondst van deze rollen leidde tussen 1947 en 1956 tot de ontdekking van nog tien grotten met handschriften in dezelfde omgeving en de opgraving van de nabijgelegen ruïnes van Qumran.

Relatie met Qumran

De opgravingen bij Qumran vonden plaats onder leiding van de katholieke priester Roland de Vaux, directeur van de École Biblique in Jeruzalem. De Vaux kwam als een van de eersten met een theorie over de achtergrond van de rollen en de relatie met de nederzetting van Qumran. Vanwege de nabijheid van de grotten tot de nederzetting en de aanwezigheid van hetzelfde soort aardewerken kruiken, stelde De Vaux dat de rollen toebehoorden aan de mensen die in Qumran woonden. Onder de eerste rollen bevond zich ook een tekst met leefregels, de zogenoemde Regel van de Gemeenschap. Uit deze en andere teksten komt het beeld naar voren van een afgescheiden, of sektarische, groep Joden die een eenvoudig leven leid-

de volgens strikte religieuze regels. Deze gemeenschap werd door De Vaux en anderen in verband gebracht met beschrijvingen van de Joodse groepering van de Essenen in antieke bronnen, zoals de werken van de Joodse geschiedschrijver Flavius Josefus en de Romein Plinius de Oudere. Volgens Plinius leefden deze Essenen ten westen van de Dode Zee. Op basis hiervan interpreteerde De Vaux de nederzetting van Qumran als een soort klooster waar, tussen 130 voor en 70 na Christus, een groep Essenen een ascetisch leven leidden. De gevonden teksten waren door hen (over)geschreven en vormden hun bibliotheek, die zij in de nabijgelegen grotten verborgen.

De theorie van De Vaux over de achtergrond van de rollen en de nederzetting van Qumran wordt in gewijzigde vorm nog steeds door de meeste wetenschappers gevolgd. De beschrijving van De Vaux verradt zijn katholieke achtergrond. Een aanduiding als klooster past bijvoorbeeld niet in het Jodendom van de eerste eeuw. Daarnaast kunnen niet alle rollen op de locatie zelf geschreven zijn, omdat een deel van de teksten dateren van voor de veronderstelde bewoning van Qumran door Essenen. Archeologen hebben verder aanpassingen voorgesteld met betrekking tot de periode waarin de nederzetting bewoond was, namelijk pas vanaf de eerste helft van de eerste eeuw voor Christus. Ook over de voorgeschiedenis en de precieze identiteit van de bewoners bestaat discussie. Geleerden hebben erop gewezen dat de teksten met leefregels verschillende Joodse groepen beschrijven die niet alleen bij Qumran maar ook in de steden en dorpen van Palestina woonden. Mogelijk vormde de groep van Qumran weer een afsplitsing van deze bredere beweging. De meeste geleerden denken dat zij Essenen waren, maar sommigen

houden de mogelijkheid open dat het om een Joodse stroming gaat die ons niet bekend is uit andere bronnen. In de afgelopen jaren hebben verschillende wetenschappers echter grotere vraagtekens geplaatst bij deze verklaring. Zij stellen dat de nederzetting van Qumran niet bewoond werd door Essenen, maar een fort of een agrarische nederzetting was. De rollen zelf zouden van elders afkomstig zijn en in de omgeving van Qumran zijn verstoep tijdens de Joodse opstand tegen de Romeinen in de eerste eeuw na Christus. Sommige wetenschappers stellen naar aanleiding van deze kritiek een combinatie met de hypothese van De Vaux voor, waarbij de nederzetting eerst een andere functie had en pas in tweede instantie door Essenen werd gebruikt. Een groot nadeel bij deze discussie is het feit dat de gegevens van de oorspronkelijke opgravingen door De Vaux nog steeds niet volledig zijn gepubliceerd. Hoewel de meeste wetenschappers vasthouden aan zijn theorie is de wetenschappelijke discussie ruim 65 jaar na de eerste ontdekkingen nog volop in gang.

Duizenden fragmenten

Wat voor teksten zijn er nu precies gevonden en waarom zijn zij van belang? In de elf grotten werden uiteindelijk vele duizenden fragmenten van in totaal ruim 900 verschillende handschriften gevonden. Een klein aantal handschriften, zoals de genoemde Jesajarol, zijn vrij volledig bewaard, van anderen zijn slechts enkele losse snippers over. Deze teksten zijn geschreven op perkament en papyrus, voornamelijk in het Hebreeuws en een deel in het Aramees en Grieks. De datering ervan loopt uiteen van de derde eeuw voor tot de eerste eeuw na Christus. De bestudering en publicatie van de rollen werd in eerste instantie uitgevoerd door een klein team van wetenschappers onder leiding van De Vaux. Vanwege de beperkte toegang tot de teksten, de uiterst trage voortgang en het feit dat een groot deel van het team bestond uit katholieke geleerden, ontstonden al snel samenzweringstheorieën waarin beweerd werd dat het Vaticaan onwelgevallige informatie uit de rollen achter probeerde te houden. In werkelijkheid was er sprake van onderlinge conflicten, academisch eigenbelang en persoonlijke problemen zoals alcoholisme. Dit alles leidde er uiteindelijk wel toe dat pas sinds de jaren '90 van de vorige eeuw alle handschriften volledig zijn gepubliceerd en in hun onderlinge samenhang bestudeerd kunnen worden. De gevonden teksten worden vaak ingedeeld op basis van hun inhoud. Ongeveer 20 procent van de gevonden teksten bestaat uit bijbelhandschriften, dat wil zeggen kopieën van de boeken die wij kennen als het Oude Testament. Van vrijwel alle boeken van het Oude Testament zijn delen van een of meerdere handschriften gevonden. Daaronder

zijn de boeken van de Tora (vooral Genesis en Deuteronomium), de Psalmen en Jesaja het best vertegenwoordigd. Het boek Esther ontbreekt, hetgeen mogelijk kan worden toegeschreven aan het toeval.

De overige handschriften bevatten allerhande teksten, zoals liturgische teksten met gebeden en lofzangen, wijsheidsteksten, vrije bewerkingen van Bijbelteksten en teksten over Joodse religieuze voorschriften en de kalender van Joodse feestdagen. Enkel hiervan waren voorheen volledig onbekend. Deze teksten worden vaak ingedeeld onder de noemers 'sektarisch' en 'niet-sektarisch', hoewel het onderscheid niet altijd duidelijk is.

Sektarische teksten zijn teksten waarin de specifieke opvattingen naar voren komen van een bepaalde Joodse groepering, waarmee zij zich van hun volksgenoten onderscheidden. Deze groepering beschouwde zichzelf als de uitverkoren rest van het Joodse volk, het 'ware Israël', 'kinderen van het licht' en de 'gemeenschap van het nieuwe verbond'. Daarnaast had deze beweging onder andere een sterke verwachting van de eindtijd, waarin God herstel zal brengen voor zijn uitverkorenen door te strijden tegen en te oordelen over hun vijanden. Dergelijke opvattingen komen onder andere naar voren in teksten met een eigen interpretatie van Bijbelse profetieën (zogenoemde *pesjarim*) en met specifieke leefregels en religieuze voorschriften. Zij vormen ongeveer 10 tot 15 procent van het totaal.

De groep 'niet-sektarische' teksten is het grootst en maakt ongeveer 65 tot 70 procent van het geheel uit. Hieronder vallen ook teksten die de beweging deelde met andere Joden uit die tijd. Daarbij valt te denken aan teksten die wij nu kennen als de apocriefen en pseudepigraphen.

Dit is slechts een korte weergave van een grote diversiteit aan teksten. Het feit dat kopieën van dezelfde teksten of handschriften die door dezelfde schrijver zijn overgeschreven in verschillende grotten zijn gevonden, wijst erop dat de gevonden teksten een samenhangend geheel vormen. De sektarische teksten doen verder vermoeden dat zij toebehoorden aan een specifieke Joodse groepering, die mogelijk op een of andere manier verbonden was met de Essenen. De teksten gunnen ons echter niet alleen een blik in de denkwereld van deze groepering, maar geven ons ook een beter beeld van het Jodendom in die tijd.

Bijbelonderzoek

De Dode Zeerollen zijn ook van groot belang voor de Bijbelwetenschappen. Onder de rollen bevinden zich de oudste handschriften van het Oude Testament die ons bekend zijn. Het vroegste, volledige handschrift van de Hebreeuwse Bijbel, dat ten grondslag ligt aan de moderne Bijbelvertalingen, was voor de vondst van de rollen de zogenoemde Codex Leningradensis uit 1008 na Christus. De handschriften uit Qumran zijn dus ruim duizend jaar ouder. Zij zijn van groot belang voor de bestudering van (de overlevering van) de Bijbeltekst, de zogenoemde tekstkritiek. Over het algemeen valt dan op dat de tekst van de Hebreeuwse Bijbel die wij kennen als de masoretische tekst nauwkeurig is overgeleverd. Desondanks is er soms sprake van verschillen tussen de bijbelhandschriften uit de Dode Zeerollen en de middeleeuwse handschriften. Deze verschillen kunnen bijvoorbeeld het gevolg zijn van fouten bij het overschrijven. Door de handschriften met elkaar te vergelijken is het soms mogelijk dergelijke fouten vast te stellen en te corrigeren. Een bekend voorbeeld is 1 Samuël

1:24 waar Hanna haar zoon Samuël naar het heiligdom in Silo brengt. Volgens de masoretische tekst nam zij 'drie stieren' mee, maar volgens een handschrift van de Dode Zeerollen gaat het om 'een driejarige stier'. De NBV past de tekst aan met een verwijzing naar de Dode Zeerollen in een voetnoot en zelfs de HSV neemt deze tekst over. De teksten van de Dode Zeerollen hebben zo rechtstreeks invloed op onze Bijbelvertalingen. Daarbij moet opgemerkt worden dat veel van deze verschillen reeds bekend waren uit de Septuaginta, de antieke Griekse vertaling van het Oude Testament. Bovendien is het niet altijd mogelijk om te bepalen of een andere tekst ook een betere tekst is.

De Dode Zeerollen geven ons niet alleen een beter beeld van het antieke Jodendom, maar helpen daarmee ook het Nieuwe Testament beter te begrijpen tegen de Joodse achtergrond ervan. Een wijdverbreid idee is dat de vondst van de Dode Zeerollen de traditionele opvattingen over het ontstaan van het christendom op losse schroeven heeft gezet. Volgens sommigen zouden enkele benamingen uit de rollen rechtstreeks verwijzen naar Johannes de Doper, Jacobus, Paulus of zelfs Jezus zelf. Dergelijke theorieën met een sensationeel karakter hebben vaak veel aandacht gekregen in de media. De datering van de rollen maakt dergelijke identificaties echter onmogelijk. Vrijwel alle geleerden zijn het er over eens dat er geen direct verband is aan te wijzen tussen het vroege christendom en de Dode Zeerollen. Ook zijn er geen geschriften uit het Nieuwe Testament gevonden onder de rollen, zoals wel beweerd is. Wel bieden de rollen ons belangrijke achtergrondinformatie om het Nieuwe Testament beter te begrijpen. Denk bijvoorbeeld aan de manier waarop Bijbelteksten werden uitgelegd en vergelijkbare ideeën over de eindtijd en het optreden van de Messias. Zo betreft de zogenaamde Messiaanse Apocalyps de woorden uit Jesaja 6:1-2 op de Messias. In Lukas 4:16-21 betreft Jezus deze woorden op zichzelf. Ondanks bepaalde overeenkomsten hebben de rollen en het Nieuwe Testament daarbij ook hun eigen karakteristieke opvattingen. De notie van het lijden van de Messias ontbreekt geheel in de Dode Zeerollen, terwijl dit bijvoorbeeld volgens Lukas 24:26 kenmerkend is voor de identiteit van Jezus als de Messias.

De vondst van de Dode Zeerollen heeft een nieuwe impuls gegeven aan de bestudering van de tekst van het Oude Testament en de achtergronden van het Nieuwe Testament. Het onderzoek daarnaar is nog volop in beweging.

Inmiddels is een groot deel van de rollen gedigitaliseerd en via internet toegankelijk, zie

- ▶ <http://dss.collections.imj.org.il/> en
- ▶ <http://www.deadseascrolls.org.il/>

Nieuwe ETA-studiemodulen

Hermeneutiek 2

Auteur: *Evert Leeflang, MA.*

Beschikbaar vanaf 1 december 2013. 230 pagina's.
Actieprijs: € 35,- (geldig tot 1 maart 2014 in de ETA-webshop), daarna € 45,-

Het afgelopen jaar is er gewerkt aan een volledig hernieuwde uitgave van de studiemodule voor het vak Hermeneutiek 2. De basisopzet van de module bestaat uit drie delen. Het eerste deel is introducerend van aard en vormt onder andere een eerste verkenning wat betreft methodologie en enkele hermeneutische grondbeginselen. Het tweede en grootste deel bestaat uit een historische inleiding op de hermeneutiek vanaf de Klassieke Oudheid tot aan de meest recente, postmoderne ontwikkelingen. Het derde deel, ten slotte, zoekt het voorafgaande samen te brengen in een schets van de hoofdlijnen van een gezonde, Evangelische hermeneutiek.

Openbaring

Auteur: *drs. Cees van Nes*

Beschikbaar vanaf 1 januari 2014. Ca. 130 pagina's.
Actieprijs: € 27,50,- (geldig tot 1 maart 2014 in de ETA-webshop), daarna € 37,50.

Laat het boek Openbaring een openbaring voor u zijn! In januari 2014 zal de studiemodule over het boek Openbaring gereed komen. Nee, de module geeft u geen antwoord op al uw vragen over dit boek. Ook geeft de module u geen berekening in welk jaar, op welke dag en op welk uur de Heer Jezus terug zal gaan komen op aarde. De module helpt u echter wél op weg om te begrijpen wanneer, door wie, voor wie, en waarom het boek geschreven is. Ook geeft het inzicht in de verschillende methoden van uitleg van het boek. Vele bijzondere kenmerken en mogelijke indelingen van het boek worden u aangereikt. Daarnaast bevat de module een uitgebreid verslag van de theologie van het boek. Wat leert het boek ons omtrent God, Jezus, de Heilige Geest, engelen, satan, redding, enzovoort.

Nieuw: Toerustingscursus zangleiders

Begin 2014 gaat de eerste Toerustingscursus zangleiders van start. Het accent van de cursus ligt niet zozeer op de techniek van het leiden van de zangdienst maar meer op achterliggende vragen zoals: waartoe komt de gemeente samen? De cursus richt zich primair op zangleiders maar is zeker ook bedoeld voor anderen die betrokken zijn bij de samenkomst, zoals dienstleiders, musici, oudsten, voorgangers en leden van liturgiecommissies.

De cursus bestaat uit vier avonden en kent de volgende opbouw

<p>Avond 1: Visie op de samenkomst</p> <p>1e blok: Bijbelse basis van de samenkomst 2e blok: Verschillende visies en vormen</p>	<p>Avond 3: Samenhang in de samenkomst</p> <p>1e blok: Integratie en verbinding van diverse liedculturen 2e blok: Samenhang in de samenkomst</p>
<p>Avond 2: Zingen in de samenkomst</p> <p>1e blok: De Bijbelse basis: oorsprongen in Israël en de eerste christengemeente 2e blok: Lieder: Voorbeelden uit verschillende liedculturen</p>	<p>Avond 4: Praktijk van de samenkomst</p> <p>1e blok: Deelnemers stellen een viering samen 2e blok: Uitvoering van de viering</p>

Locatie: Gebouw Randstek, Randstad 21-71, Almere.

Tijd: 19.45-22.00 uur

Docenten: drs. Kees van Setten; Henk ten Voorde, MA;
ds. Tjitte Wever

Data: 13 en 27 februari, 13 en 27 maart 2014 (24 maart onder voorbehoud)

Kosten: € 100,-

Aanmelden: ► www.eta.nl/Toerustingscursus-zangleiders.html

1 maart 2014: Studiedag Apologetiek

Vanuit de opleiding Missionair Werk wordt op zaterdag 1 maart een studiedag georganiseerd over hedendaagse apologetiek. Spreker is **prof. dr. Benno van den Toren**, per 1 januari 2014 hoogleraar interculturele theologie aan de PThU in Groningen.

Op deze studiedag worden de volgende onderwerpen uit de apologetiek behandeld:

1. Waarom is het belangrijk het christelijk geloof intellectueel te verantwoorden? Wat zijn de mogelijkheden en de grenzen van christelijke geloofsverantwoording?
2. Hoe houden we bij de geloofsverantwoording rekening met de eigen aard van het christelijk geloof en de eigen vragen van de gesprekspartners?
3. Hoe gaan we in gesprek over de waarheid van het christelijk geloof met mensen met verschillende culturele en godsdienstige achtergronden?

Locatie, tijd en kosten

Locatie: EH, Drentsestraat 1, Amersfoort

Datum: 1 maart 2014

Tijd: 10.00- 16.30 uur

Kosten: € 17,50, gratis toegankelijk voor EC-studiepashouders

Aanmelden kan op:

► www.eta.nl/StudiedagApologetiek.html.

Nieuwe gastdocenten

Met ingang van dit collegejaar hebben de volgende personen zich bereid verklaard als (gast)docent een vak bij de ETA te verzorgen.

Bachelor Theologie: Marius van Asperen, MA: Inleiding ethiek ; ds. Harm-Jan Inkelaar: Grieks.

Missionair Werk: ds. Ron van der Spoel: Ecclesiologie; Jaap-Harm de Jong, MA: Inleiding in de Bijbel; Ronald van der Molen, BA: Gemeentestichting; dr. Benno van den Toren: Apologetiek; Rien van den Toorn, Msc: Bijbelstudie-methoden; drs. Leendert-Jan van Lingen: Diaconaat.

Opleiding Missionair Werk van start

Zaterdag 28 september was de eerste lesdag van de nieuwe opleiding Missionair Werk. Een opleiding over het uitdragen van het Evangelie dichtbij en ver weg. Met zestien studenten is de opleiding van start gegaan. We vroegen Laura Dijkhuizen, coördinator en docent van de opleiding, naar haar ervaringen, verwachtingen en wensen voor deze opleiding en studenten.

Het interview is te lezen op

► <http://www.eta.nl/Nieuws-van-de-ETA1.html>

In memoriam

Geheel onverwachts ontving de ETA begin oktober bericht van het overlijden van **Piet Boone**.

Pieter Boone Mzn overleed op 5 oktober op 76-jarige leeftijd. Hij heeft jarenlang bij de ETA met veel liefde en toewijding de lessen Hebreeuws verzorgd op de leslocatie in Zwijndrecht.

Op de rouwkaart stond het volgende gedicht:

Zoals er mensen zijn die zingen, niet omdat zij dit willen, maar omdat er een stem in hen oprijst, zo zijn er ook mensen die geloven, niet uit angst en niet uit hoop op beloning, maar omdat zij krachtens hun wezen niet anders kunnen.

Abel Herzberg

Van harte wensen we de familie Gods zegen toe bij het leren omgaan met het gemis.

31 januari & 1 februari Studieweekend: De weg van herstel

Waarom kunnen we jarenlang last hebben van pijnlijke dingen die ver in het verleden gebeurd zijn? Waarom schieten we altijd weer in dezelfde afweermechanismen? Waarom is het zo lastig om los te komen van wonden en beschadigingen uit ons leven? Waarom is het herstelproces zo moeilijk en wat is daar precies voor nodig?

In het studieweekend gaan we met dit soort vragen aan de slag en proberen we antwoorden te geven die ons verder helpen in onze hulpverlening. In de jaren dat we werkzaam zijn in de pastorale praktijk hebben we ontdekt dat heel veel processen hetzelfde patroon laten zien. Op basis van deze ervaringen hebben we 'De weg van herstel' ontwikkeld.

Hersenen en innerlijke wonden

Op vrijdagavond kijken we naar de relatie tussen het functioneren van onze hersenen en het ontstaan van diepe innerlijke wonden. Hersenonderzoek van de laatste tijd geeft steeds meer inzicht hoe onze hersenen werken en hoe ze reageren op lastige en pijnlijke situaties in ons leven. Hierdoor kunnen we beter aanhaken met wat er nodig is voor herstel waardoor ook de hersenen op juiste wijze worden aangestuurd. Wonden hebben eerst verwerking nodig om tot herstel te komen. Dit verloopt veelal via een vaste route.

Verwerking

De vraag hoe gezonde verwerking gaat, wordt op de zaterdag verder uitgebouwd. De 'Weg naar herstel' wordt op deze dag in twee lezingen uiteengezet. In de eerste lezing

wordt onder de noemer 'aanvaarding' verschillende items belicht en uitgewerkt. Te denken valt aan herinneringen, emoties en gevoelens. Hoe werken ze en waarom zijn ze belangrijk in het proces? Daarbij worden ook de verschillende valkuilen benoemd en uitgewerkt.

In de tweede lezing zal het woord 'loslaten' de richting aangeven. Welke dingen moeten losgelaten worden voordat er überhaupt van herstel gesproken kan worden? Verlies en rouw zijn onderwerpen die aan de orde komen, maar wat als deze fasen niet goed doorlopen worden? Wat gebeurt er met vastzittende of gecompliceerde rouw? Ook hier wordt stilgestaan bij excessen en belemmeringen in het proces. Op welke wijze kunnen mensen verantwoordelijkheid nemen over zichzelf en hun pijn en wonden? Hoe kunnen ze uit het doolhof van verwarring en psychische nood te voorschijn komen en weer leren het leven te omarmen?

Doelgroep

Er wordt in dit weekend veel onderwijs gegeven over deze thematiek, het weekend is dan dus ook niet bedoeld voor mensen die zelf op weg zijn op hun 'weg van herstel', maar voor mensen die anderen op deze weg willen begrijpen en begeleiden. Naast veel studie is er ook nog tijd om van de bijzondere omgeving rondom de boerderij te genieten, zodat u het gevoel zult hebben er echt even helemaal uit te zijn.

Kijk voor meer informatie op:

► www.pastoraat.nu/Studieweekenden.html

Veel aanmeldingen voor Toerustingscursus Pastoraat

Meer dan honderd cursisten hebben zich aangemeld voor de nieuwe Toerustingscursus Pastoraat. In Amersfoort is de cursus onlangs van start gegaan en in Meppel is 14 december de eerste lesdag. In februari start deze 1-jarige cursus ook in **Apeldoorn**. De lessen worden op tien donderdagavonden in de periode van februari tot mei gegeven. Aanmelden voor de cursus kan op ► www.pastoraat.nu/Toerustingscursus.html.

21 maart 2014: De eerste alumnidag komt eraan!

Op 21 maart 2014 van ongeveer 15.00 tot 20.00 uur vindt de eerste alumnidag in het bestaan van het Evangelisch Pastoraal Studiecentrum plaats. Arie de Rover zal een lezing geven over het onderwerp 'identiteit'. Daarna is er ruimschoots tijd voor ontmoeting, het delen van ervaringen, koffiedrinken en bijkletsen. Oud-studenten noteer deze dag alvast in uw agenda. De brief met meer informatie volgt begin 2014.

Afwijzing en aanvaarding

Door: Hermineke Vonk, BA

gaat hij op zoek naar nageslacht van Saul en zo stapt hij het leven van Mefiboseth binnen. David laat op verschillende manieren zien hoe aanvaarding werkt.

Veiligheid

Het eerste wat David doet, is Mefiboseth geruststellen. "Wees niet bevreesd" (9:7). Een goede start bij iemand die zichzelf als een dode hond ziet. Vanuit zijn eigenwaarde zal Mefiboseth het slechtste gedacht hebben en misschien bij voorbaat al gerekend hebben op nieuwe afwijzing.

Verbondenheid

David kiest ervoor om zijn leven aan Mefiboseth te verbinden. Tot vier keer toe staat in dit hoofdstuk dat Mefiboseth voortdurend zal eten aan de tafel van de koning (9:7,10,11,13). Hiermee geeft David Mefiboseth een plaats als koningszoon.

Verantwoording

Tot slot geeft David Mefiboseth verantwoording door hem eindverantwoordelijk te maken over de landerijen van Saul (9:12). Door dingen te doen en daarin te ontdekken iets te kunnen zal Mefiboseth groeien in eigenwaarde.

Een nieuwe identiteit

De aanvaarding van David heeft een grote impact op Mefiboseth. Zijn naam verandert van 'hij ademt schande' naar Merib-Baäl (vijand van Baäl, 1 Kron. 8:34; 9:40). Zijn woonplaats verandert van 'Een ding van niets' naar 'Stad van Vrede' (Jeruzalem, 9:13). En zijn positie wordt een Koningszoon in plaats van een dode hond.

Gods aanvaarding

David laat iets van het hart van God zien door zijn handelen met Mefiboseth. Er schijnt 365 keer 'vrees niet' in de Bijbel te staan. Zo stelt God ons steeds gerust en geeft Hij ons Zijn bescherming en veiligheid. God nodigt ons aan de maaltijd. Iedere keer wanneer we in de gemeente avondmaal vieren, is dat een besef van Gods verbondenheid met ons. God geeft ons verantwoording door Zijn werk op deze wereld toe te vertrouwen aan mensen. Hierdoor mogen we groeien in wie we zijn. Natuurlijk laat God bij uitstek Zijn aanvaarding zien door het offer van Jezus Christus. En daarmee overstijgt Hij het schitterende voorbeeld van David.

Er zijn veel mensen die afwijzing kennen uit hun eigen leven; door ervaringen in de opvoeding, op school of op het werk. Het is dan ook een thema dat veel in het pastorale gesprek terug komt. Een geschiedenis uit de Bijbel waar we op dit gebied veel van kunnen leren is de geschiedenis van David en Mefiboseth (2 Sam. 9). Een geschiedenis waarin David goedertierenheid bewijst aan Mefiboseth omwille van Jonathan (9:1).

De afgewezen Mefiboseth

Mefiboseth heeft niet zo'n hoge pet van zichzelf op. In de ontmoeting met David noemt hij zichzelf een 'dode hond' (9:8). Het zegt iets over zijn eigenwaarde en zelfbeeld. In de geschiedenis van Mefiboseth is een aantal oorzaken te vinden hoe het komt dat hij zichzelf ziet als een dode hond. Allereerst zijn naam: Mefiboseth betekent 'hij ademt schande'. Veelal heeft de naam in de Bijbel een betekenisvolle lading. Dit is geen naam om trots op te zijn. Mefiboseth woont in Lodebar (9:5). Een betekenisloze plaats in het land van Gilead. Lodebar betekent: "een ding van niets", "geen status", "geen woord en werk" (Lo-Dabar). Ook geen woonplek om trots op te zijn. Tot slot is Mefiboseth gehandicapt. Kreupel aan beide voeten (9: 3,13). Hoe dit gekomen is staat beschreven in 2 Sam. 4:4: *"Jonathan, de zoon van Saul, had een zoon die aan beide voeten verlamd was. Hij was vijf jaar oud toen het bericht over Saul en Jonathan uit Jizreël kwam. Zijn voedster had hem opgepakt en was gevlucht, maar toen zij haastig op de vlucht sloeg, gebeurde het dat hij viel en kreupel werd. Zijn naam was Mefiboseth"*.

De aanvaarding door David

Op basis van de belofte die David aan zowel Jonathan (1 Sam. 20:14,15) als aan Saul (1 Sam. 24: 21,22) gedaan heeft,

**Mefiboseth heeft niet zo'n hoge pet van zichzelf op.
In de ontmoeting met David noemt hij zichzelf een 'dode hond'**

Diploma-uitreiking

Op zaterdag 9 november vond in Dordrecht de jaarlijkse diploma-uitreiking van de ETS plaats. Negen cursisten ontvingen een bekroning op vier jaar Bijbelonderwijs. De algemeen directeur drs. Cees van Nes hield een overdenking en de bijeenkomst werd muzikaal ondersteund door zanger Wouter Seinen. Daarnaast konden gediplomeerden getuigen van wat de cursus in hun leven betekend heeft. Onze felicitaties gaan uit naar: *Rineke Anker, Chris Erbrink, Annelieke Hoogendoorn-Vlastuin, Lita van Leesten, Kees Pieters, Wijnand Ros, Margreet Schuurhuis, Ger Smit en Johanna Tjoelker.*

Nieuwe cursuslocaties

Met ingang van het cursusjaar 2013-2014 mocht de ETS het aanbod van cursuslocaties verder uitbreiden op de volgende plaatsen: **Emmeloord** (woensdagavond), **Musselkanaal** (zaterdag) en **Leiden** (maandagavond).

Afscheid en aanstelling nieuwe docenten

Na afloop van het cursusjaar 2012-2013 heeft de ETS afscheid genomen van de volgende docenten: *dr. Jack Barentsen, Annemarie Fernhout, Gjalt de Haan, Jaap-Harm de Jong, MA en Gerwin Wallet, MA.* De ETS is hen allen zeer erkentelijk voor alle lessen die zij hebben verzorgd en de manier waarop zij vele cursisten tot rijke zegen zijn geweest.

Vanwege het vertrek van deze docenten, zijn er een aantal nieuwe ETS-docenten aangesteld.

- Cora Jongejan, MDiv (Oude Testament; Zoetermeer)
- Phillian Leeflang, MA (Nieuwe Testament; Papendrecht/Vlaardingen)
- Dirk Punt, BA (Oude Testament; Alphen aan de Rijn)
- Hanno Snippe (Oude Testament; Emmeloord)
- Henk Visser, MA (Nieuwe Testament; Huizen)
- ds. Aalt Visser (Oude Testament; Huizen)
- Edward Wijzenbeek, BA (Nieuwe Testament; Geleen)

ETS-studiedagen 2013-2014: Ethiek & Pastoraat

Ook dit cursusjaar zijn er weer drie ETS-studiedagen. Deze studiedagen bieden cursisten de gelegenheid zich verder te verdiepen in relevante onderwerpen en praktisch toegerust te worden voor het werk binnen de gemeente. Ook zijn ze een mooie gelegenheid om medecursisten vanuit het hele land te ontmoeten. In het cursusjaar 2013-2014 is het thema **Ethiek & Pastoraat**.

Zaterdag 30 november 2013

Ds. Piet Passchier zal de eerste studiedag verzorgen met als thema **'een Bijbelse basis voor huwelijk en seksualiteit'**. Te vaak wordt volgens Passchier dit thema eenzijdig negatief benaderd: "al vele eeuwen lang is het woordje 'niet' één van de meest gebruikte woorden in de kerk als het gaat over huwelijk en seksualiteit", aldus de spreker. In plaats daarvan wil hij aandacht geven aan "Gods prachtige bedoeling met het huwelijk en de daaraan verbonden seksualiteit", zoals Hij die aan Zijn schepping heeft meegegeven.

Noteer ook de volgende ETS-studiedagen alvast in uw agenda:

Zaterdag 29 maart 2014

Christelijke Ethiek: zoeken naar 'het goede'

Spreker: prof. dr. Patrick Nullens

Zaterdag 14 juni 2014

Ethische dilemma's rond het begin en einde van het leven

Spreker: drs. Paul Lieverse

Locatie: Veenendaal, 'De Goede Reede',

Vondellaan 2, 3906 EA

Tijdstip: 10:30 uur tot 16:00

Aanmelden: www.ets-cursus.nl

Kosten: De studiedagen zijn gratis te volgen voor ETS-cursisten en EC-studieopstellers. Voor andere geïnteresseerden bedragen de kosten per studiedag € 17,50.

Gods plan voor ons leven

Het lokaal zit al bijna vol. Er wordt druk met elkaar gepraat. Voor de klas staat Hanno Snippe, de docent. Als het iets rustiger is geworden zet hij een lied in: 'Al zou de vijgenboom niet bloeien'. Niet iedereen kent het uit het hoofd en halverwege eindigt het lied dan ook al. Terwijl de laatste mensen binnen druppelen zet iemand nog 'Ik hef mijn ogen op naar de bergen' in. Boeken en mappen worden uit de tassen gehaald en opengeslagen. Het geluid zwelt weer aan, tot de docent begint te bidden om een zegen over deze derde cursusavond van de ETS in de vrije baptistengemeente de Fontein in Emmeloord.

Bijna veertig volwassenen, in alle leeftijden, vrouwen maar met name mannen zijn vanavond samen gekomen om onderwijs te ontvangen over Habakuk en Sefanja. Na het gebed leest de docent psalm 73 voor: "Maar nu weet ik mij altijd bij U, U houdt mij aan de hand en leidt mij volgens uw plan." Een mooie introductie van het thema deze avond: 'Gods plan voor ons leven'.

Context

Op het bord schetst Hanno de periode waarin de Bijbelboeken Habakuk en Sefanja zich afspelen, 612 tot 605 voor Christus. Een kaartje van Israël en het Midden-Oosten geeft inzicht in de volkeren van die tijd zoals de Assyriërs, Chaldeeën en natuurlijk het koninkrijk Juda. Nu de context in kaart is gebracht, wordt de aandacht verlegd naar de inhoud. Habakuk wil weten wat God gaat doen aan de goddeloosheid in Juda. God zegt tegen hem: "Ik laat de Chaldeeën komen, dat grimmige, onstuimige volk, dat de hele aarde doorkruist om andermans woonplaatsen te bezetten."

Eigen wil vs. Gods plan

Dit roept een vraag op, want wij hebben toch een eigen wil, hoe kan God dan de Chaldeeën sturen? Hebben zij geen eigen wil? Samen proberen de cursisten antwoord te geven. "God laat het kwaad toe. Toch is Hij niet het kwade, maar het goede." "Als het goede van God komt, hoe kan het dan dat ongelovigen ook goed kunnen doen?" Moeilijke vragen, die Hanno als docent op een middelbare school ook vaak te horen krijgt. Hij doet zijn best om zo goed mogelijk te antwoorden aan de hand van sprekende voorbeelden. Toch blijven er vragen in overvloed, Gods Woord heeft nog genoeg geheimen voor ons. "Habakuk had ook veel vragen over Gods plan", zegt Hanno en legt zo weer de link naar de stof van vanavond. De tijd is inmiddels omgevlogen en het is tijd voor een bakje koffie of thee.

Gemeenteonderwijsprogramma

In de pauze wordt er veel gepraat, zowel over het onderwerp als over het dagelijks leven. De meeste cursisten kennen elkaar, in ieder geval van gezicht, want bijna iedereen bezoekt of is lid van de vrije baptistengemeente

de Fontein in Emmeloord: de gemeente die deze cursus als gemeenteteonderwijsprogramma aanbiedt. Een enkeling komt niet uit deze gemeente, maar kent meestal wel weer iemand uit de gemeente. Hanno vertelt: "Als onderwijscommissie wilden we graag werken aan versterking van het middenkader van onze gemeente, zoals de kringleiders en taakgroepleiders. Omdat ik tien jaar docent bij de ETS ben geweest, kende ik deze cursus goed. Zodoende kwam het plan om de ETS als gemeenteteonderwijs aan te bieden. Binnen twee weken hadden we al meer dan dertig aanmeldingen. Het sterke van de ETS vind ik dat de cursisten leren om het Bijbelboek in de context te plaatsen en dat ze zo ook aan het lezen van de hele Bijbel toekomen. Ik vind het iedere keer weer bijzonder om mensen te zien veranderen."

Na de pauze is het tijd om Sefanja te bespreken. Weer worden er veel vragen gesteld. De cursisten lijken goed voorbereid. Al snel is het tien over tien, tijd om af te ronden. Hanno: "Deze avond hebben we veel vragen besproken. Sommige cursisten hadden misschien liever meer over de Bijbelboeken gehoord, maar de vragen raakten juist de kern van de boodschap van Habakuk en Sefanja. Daarom ben ik er toch uitgebreid op ingegaan." Nadat de avond met dankgebed is beëindigd ruimen de cursisten samen snel de tafels en stoelen op en keren ze na een intensieve, maar leerzame avond huiswaarts.

10-daagse Israëlreis

Tijdens een les spreekt de docent over de wonderbare spijziging of één van Jezus andere wonderen aan het Meer van Galilea. En over Jozua die met het volk het beloofde land ingaat en dan op de Ebal en de Gerizim het volk de inzettingen van God in herinnering brengt. Tijdens de pauze maakt u in gedachten een korte trip langs die bijzondere plaatsen en denkt: Wat zou het mooi zijn daar eens te kijken!

Met de tram van het hotel naar het centrum van Jeruzalem, slenteren door de straatjes van de oude stad van Jeruzalem, lopen over de Via Dolorosa, uitkijken over de vlakte van Jizreel of het Meer van Galilea, een bezoek brengen aan Shilo en de Gerizim, mijmeren in de graftuin, drijven in de Dode Zee, naar het hartland van Israël: Samaria. Het is allemaal mogelijk tijdens de:

Israëlreis van 14 t/m 23 februari 2014

Het Evangelisch College biedt deze 10-daagse Israëlreis aan onder leiding van een lokale gids en als reisleader Paul van Hoodonk (bestuurslid Evangelisch College).

Ga mee op reis naar bekende en minder bekende plaatsen uit Gods Woord. Als daar gezamenlijk de passages gelezen worden, zult u merken dat de teksten die u al heel lang kent terplekke ineens veel rijker worden. Deze reis is een unieke gelegenheid om met andere cursisten/studenten, familie en/of vrienden het land van de Bijbel te bezoeken. Uniek aan deze reis is dat we ook een bezoek brengen aan het hartland van Israel: Samaria, maar ook Shilo en de Gerizim en het Bethlehem Bible College.

Deze reis valt samen met de voorjaarsvakantie en is daardoor een uitgelezen mogelijkheid om Israël te bezoeken wanneer u werkzaam bent in het onderwijs. Met een temperatuur overdag van rond de 18 graden is het daarnaast ook prettig wandelen en reizen door de geweldige natuur die dan volop in bloei staat.

Kosten

De prijs is zo laag mogelijk gehouden en speciaal voor het Evangelisch College samengesteld. De hotels onderweg zijn goed, maar eenvoudig waardoor de prijs lager is dan bij andere reizen. De kosten bedragen op basis van half pension € 1.295,- p.p..

Organisatie

Deze reis is samengesteld door het Evangelisch College en de administratieve verwerking van de aanmeldingen wordt verzorgd door Krukzieners reisbureau in Amsterdam. De uitvoering wordt gedaan door Krukzieners reisbureau en Diesenhaus Incoming Travel in Jeruzalem. Kortom, vertrouwde partijen die niets anders voor ogen hebben dan uw bezoek aan Israël onvergetelijk te maken.

Kijk voor het reisprogramma, de voorwaarden, het aanmeldingsformulier en andere informatie op ► www.ets-cursus.nl/Israelreis.html.

Tot volgend jaar in Jeruzalem!